

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

TAL BUENOS TARAFINDAN NSW PARLAMENTOSU'NDA YAPILAN KONUŞMA

Tal BUENOS

Blog No: 33
25.12.2014

TAL BUENOS TARAFINDAN NSW PARLAMENTOSUNDA YAPILAN KONUŞMA

NEW SOUTH WALES PARLAMENTOSU, 24 KASIM 2014

Teşekkür ederim!

Bir araya geldiğimiz bu toprakların geleneksel sahipleri olan Eora ulusuna mensup Gadigallılara minnetlerimi sunuyorum. Aynı zamanda Eora ulusunun geçmişteki ve günümüzdeki ihtiyarlarına olan saygımı sunmak ve bu saygıyı günümüzün diğer Aborjin insanlarına da iletmek istiyorum.

Aramızda bulunan Parlamento Mensupları ve diğer saygıdeğer konuklara da minnetlerimi sunuyorum. Aynı zamanda New South Wales Parlamentosuna ve Parliamentary Friends of Turkeye (Türkiyenin Parlamenter Dostları) teşekkür etmek istiyorum.

Bu benim Avustralyaya ilk gelişim. Dün geldiğimde köpekbalıklarıyla ilgili hikâyeler duydum. Buradaki basını göz önüne aldığımda, basında Soykırım inkârcısı köpekbalıklarına saldırdı manşetine ve soykırım inkârcısının haberde köpekbalığı mı? sözlerine yer verilmiş olsa bunun ne kadar ilginç olacağını hayal ettim.

SOYKIRIM MIYDI?

Gerçekten de soykırım mıydı? Bu soru neden soruluyor ki? İnsanlar ☀ bir yüzyıl önce olanları incelemeden neden bir olayı nitelendirmek istiyor? Bir de önceden sorulması gereken bir soru var: Soykırım nedir?

Soykırım, bir olayın nitelendirilmesidir. Soykırım, olayın kendisi değildir. Soykırım bir olay ismi değil, bir olaya yapılan yakıştırmadır. Bahsi geçen terim, bir olay Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 9 Aralık 1948de kabul ettiği Sözleşmenin tanımladığı terimin anlamına uyduğu zaman, o olaya verilen hukuki bir nitelendirmedir.

Sözleşmenin 2. Maddesine göre soykırım yok etmek niyetiyle gerçekleştirilen bir eylemdir; ve yok edilmekte olan grup ulusal, etnik, ırksal veya dinsel olup, bu grup sırf bu sebeple hedef alınmalıdır. 2. Madde bunu söylemektedir. Sırf bu sebeple kısmına dikkat edin. Grup tanımlamasında siyasi kategorinin olmamasına da dikkat edin. Her ne olursa olsun bir isyanın mağdurları, soykırım mağdurları değildir. Şayet karınızın, kocanızın, çocuklarınızın veya yan komşunuzun kendi isyankâr eyleminizden dolayı yük altına girmesini istemiyorsanız, bunu devlete karşı isyankâr eyleme kalkışmadan önce düşünmelisiniz. Bir devletin isyan vakalarına verdiği tepkinin niyeti bir grup insanı yok etmek değil, egemenliğini muhafaza etmektir. **İsyanın siyasi koşulunu ortadan kaldırdığınız zaman, buna cevaben olacak herhangi bir devlet saldırganlığına da ortadan kaldırırsınız. İsyan olmazsa tehcir de olmaz, katliam da.** İsyankâr grup ulusal, etnik, ırksal veya dinsel bir kimliğe sahip olsa da; egemeni tasfiye etme, devleti mevcut haliyle yok etme niyetinde olduğu andan itibaren bir siyasi grup haline gelir. **Birinci Dünya Savaşındaki Ermeni vakasında, Ermeni liderliği Osmanlı devletini yok etmek niyetiyle ki onları destekleyen İtilaf güçleri de bu niyeti paylaşıyordu- bir isyana öncülük ediyordu.** Osmanlı devleti Ermenileri yok etmeye çalışmıyordu ve Anadoludaki pek çok Ermeniye dokunulmadığı bir gerçektir; bunun yerine kendisini

kurtarmaya, bir egemen güç olarak hayatta kalmaya çalışıyordu.

Bir hukuki nitelendirme olarak soykırımın ağırlığı dikkate alındığında, sorumluluk sahibi bir insan hukuki olarak soykırım tespiti yapılmadığı sürece soykırım ismini kullanmaz. Sözleşmenin 6. Maddesi, soykırım ile suçlanan şahıslar *suçun işlendiği ülkedeki Devletin yetkili bir mahkemesi veya yargılama yetkisini kabul etmiş olan Sözleşmeci Devletler bakımından yargılama yetkisine sahip bulunan uluslararası bir ceza mahkemesi tarafından yargılanır* der. Bahsi geçen Madde kelimesi kelimesine bunu söyler ve bu, bir şahsı sadece uygun mahkemelerin soykırım ile suçlayabileceği anlamına gelir. Değinilmesi gereken bir nokta, **bahsi geçen maddede belirtilen türden hiçbir mahkemenin 1915-16da Ermenilerin başına gelenlerin soykırım olduğu yönünde bir beyanda bulunmamış olduğudur.** Diğer bir nokta ise şudur: **uluslar değil, şahıslar soykırım ile suçlanabilir.** Üçüncü bir nokta ise, maddenin üslubunu incelediğinizde, soykırım terimi için açıkça ileriye dönük bir bakış açısı olduğunu görürsünüz. Yargılanır ifadesinden anlaşılabileceği gibi, bu, Maddenin gelecek geleceğin altını çiziyorum soykırımları engellemek için tasarlanmış olduğu anlamına gelir. Yargılanır, çok bariz bir şekilde içinde bir zamansal anlam içeriyor, ki bu da gelecek zamandır. Kâğıda dökülen fikir buydu. Soykırım, gelecekte gerçekleşmesi önlenmesi gereken bir şeydi. Soykırım, geçmişle ilgili asılsız suçlamalardan oluşan samimiyetsiz bir söylemin kaynağı olması için tasarlanmamıştı.

KİMİN TARAFTARISINIZ?

Soykırımın anlamını iyicene kavradığımıza göre, şimdi gelin bir de bir olayın genel anlamda nitelendirilmesinde yaşanan zorluğu değerlendirelim. Bu herhangi bir olay olabilir. Bir olayla ilgili gerçeklerle, o olayın nitelendirilmesi arasında bir fark vardır. Aynı olayı bakıp, bu olayı farklı bir şekilde nitelendirebiliriz. Bu spor müsabakalarında sıkça oluyor. Futboldan örnek verebiliriz. Ben İsrailliyim ve bugün dâhil İsrailde Avustralya denince akla gelen ilk isim**Charlie Yankos**tur. Onu tanıyor musunuz? **Charlia Yankos**? Bu adamın ismi hâlâ pek çok İsraillinin aklındadır. İsraillilerin aklına takılan başka isimler olduğunu zannedebilirsiniz, ama hayır, akla takılan isim **Charlia Yankos**tur. İsrail ile Avustralya 1980lerde Dünya Kupası elemelerinde didişmişlerdi. Futboldan, yani bir oyundan, bir spordan bahsediyoruz. Diyelim ki ceza sahasında oyuncular arasında bir temas oldu, bir penaltı ihtimali var; yani bir olay söz konusu. Bu olayda iki taraftar grubunun olayı aynı şekilde nitelendireceğini düşünüyor musunuz? Tabii ki hayır! Aynı şeyi görüp, farklı şekilde nitelendireceklerdir.

Tarih yazımı tam da bunu yapar: grup dayanışmasını pekiştirmek için, ortak belleğin ihtiyaçları doğrultusunda olayları nitelendirir. Bir olayın nitelendirilmesi, o olayın kendisinden ziyade sizin kimin taraftarı olduğunuzu belirtir. Peki, SİZ kimin taraftarısınız? Siz, sadece Ermenilerin ve Türklerin sahada olduğu bu siyasi oyunda bir taraftar mısınız? **Bu oyunu kim yönetiyor?** Hakem olmak ister misiniz? Hakem olduğunuzda iki takımın oyuncuları da olayları belli bir şekilde nitelendirmeniz için size yalvaracaktır. Oyuncuların hakeme gidip,*bir saniye ya, biz bu oyunu niye oynuyoruz ki?* diye sorduğu da yok. Kendilerini bu oyuna o kadar kaptırmış durumdalar. Böyle bir

durumda hakem olmak, güçlü bir konumda olmak demektir. **Hakemler taraflardan birini hayal kırıklığına uğratacak bir karar almadan önce, ilgi odağı oldukları bu durumu olduğu gibi dondurmak isteyeceklerdir. Ermeniler ile Türkler arasındaki mesele de işte bu. Hakem veya hakemler nedense verecekleri kararı askıya almaktalar ki aslında üzerinde düşünürseniz bunun esrarengiz bir nedeni yok.** Temas olsa dahi ortada bir faul durumu olmadığı açıkça belli olsa da, bu olayın önemli bir boyutu ve bu boyutun nitelendirilmesi, Türklerin hakeme faul olmadığına dair yalvarmaları gerekiyormuş gibi gösterildikleri bir anda dondurulmuş durumda. Şayet Türk iseniz, bu aşağılayıcı bir konumda olmak demek. Uzun süredir penaltı atışı elde edeceklerini zanneden Ermeniler için ise bu sinir bozucu bir durum. Ancak Ermeniler bu penaltıyı elde edemeyecek. Ve size önemli bir şey söylemek istiyorum: uluslararası siyasal sistemde gerçek bir hakem yoktur. Ancak büyük bir güç veyahut böyle olmayı hedefleyen bir güç, bir hakem olarak görülmeyi isteyecektir. Hakemler en çok ceza sahasında bir durum söz konusu olduğunda güçlüdürler. Böyle bir durumda kararını geciktirebilecek ve bunun tadını çıkarabilecek bir hakem hayal edin. Bu her hakemin hayali değil midir, her ikisinden de yararlanmak: kendi lehlerine karar vermeniz için her iki takımın da size yalvarması ama yine de bir olayı nitelendirmek için zorunda olmamak. Ermenistan ile Türkiye arasında oynanan bu oyunda ortada gerçek bir hakem yok, sadece hakem numarası yapan insanlar var, ancak bu insanlar aslında oyunu yönetenlerin bir uzantısı - ve oyunu yönetenler bu anı dondurmak, oyunu bu en heyecanlı anında durdurup ceza sahasında faul oldu mu? sorusunu olabildiğince gündemde tutmak istiyor zira böylelikle Türk takımı sürekli olarak faul yapmış ama bunu inkar edercesine hakeme koşar gibi gözüküyor. Bütün mesele de zaten olmuş bir şeyi inkâr ediyormuş gibi gözükmek. Ceza sahasında faul olmuş ya da olmamış olsun, bu durumun kendine has bir canlılığı var. Hakeme hayır hocam, vallahi penaltılık durum yok demek için koşan oyuncular gibi, Türkler de sürekli olarak bir şeye hayır diyen taraf gibi gösterilmekte. Bu, bir yüzyıl önce ceza sahasında olan temastan beri böyle devam ediyor. Türkler sürekli olarak olmuş bir şeyi inkâr ediyormuş gibi gösterilmekte.

BİR GERÇEK Mİ İNKÂR EDİLİYOR, YOKSA BİR NİTELENDİRME Mİ REDDEDİLİYOR?

Gelin gerçek inkârcılık hakkında konuşalım. Yahudi Soykırımının inkârı inkârın altını çiziyorum bambaşka bir şeydir. Mesela Auschwitzde gaz odalarının olmadığını söylemek bir gerçeği inkâr etmektir. Yahudilerin gaz odalarında infaz edilmediğini söylemek, gerçek bir olayın olmadığını söylemektir. Futbol analojisine dönecek olursak, oyuncular ceza sahasında bile değildi demek bir gerçeği inkâr etmek, ceza sahasındaki temas faul olarak sayılamaz demek ise bir olayın nitelendirmesini reddetmektir. İlki gerçeklerin inkârıdır. Bir şey gerçek değilse, o şey inkâr edilemez, o şey çürütülür ya da reddedilir. İnsanlar sanki gerçekleri bilen kendileriymiş gibi göstermek için size inkârcı diyebilirler. Ancak bu bir taktiktir. Benim anladığım; Türk hükümeti ceza sahasında temas olduğunu onaylıyor, 1915-16da Ermenilerin çektiği tüm acıları da kabul ediyor, ancak olayın önyargılı nitelendirmesini reddediyor. Türkiyeyi soykırım ve inkârcılık ile suçlayanların, Türkiyenin açıkça ortaya koyduğu tutumunu ve gerçek olanla onun nitelendirilmesi arasındaki farkı görmezden gelmeleri; ortada duran gerçeklere rağmen bu meseleyi Türklere dayatmak

için siyasi bir kararlılık olduğunun güçlü bir göstergesidir. Hakiki bir araştırma gerçekler üzerine yapılır. Bu tür bir araştırma, olayların nasıl nitelendirileceğine karar vermeden önce, ilk olarak ceza sahasındaki o temasın incelenmesi demektir.

Tam zamanlı olarak gerçekleri araştıranlar, gerçekleri inkâr edenlerle taban tabana zıttır. Justin McCarthy Avustralyaya gelmişti ve çok kötü şeylerle suçlanmıştı. Saraybosnada bir konferansta bir kere tanışma fırsatım olmuş olan bu Dr. McCarthy, gerçeklerin inkârcısı değildir. McCarthy, bir araştırmacı olarak kendisini neler olduğunu anlamaya adamış birisidir. Bu etkileyici, yürüyen ansiklopedi gibi adam, olaylarla ve bu olayların çerçevesiyle ilgili gerçekleri araştırmaya bir ömür harcamıştır. Ben tüm gün oturup gerçekleri araştırıyorum. Bu benim işim. Ben Londrada önemli bir avukat ya da müzisyen değilim. Bu benim için bir uğraş değil. Ben kendimi gerçekleri araştırmaya adamış birisiyim ve bu gerçekleri buluyorum da. Bana zaman verin ve bu gerçekler bilinir hale gelecek. Bana olanak sağlayın ve bu gerçekler bilinir hale gelecek. Çalışmalarımı burada yayınlar mısınız? Ne olduğunu öğrenmek ister misiniz, yoksa çoktan bu siyasi oyununun yönetilmesinin bir parçası olmaya mı karar verdiniz?

DIŞİŞLERİ BAKANI JULIE BISHOPIN MEKTUBU

Şayet Avustralya hükümetinin diğer dalları basını ve eğitimi kullanarak bahsi geçen olayın soykırım olarak nitelendirilmesi gerektiği inancını dolaylı olarak pekiştirmeye çalışıyorsa; Avustralya hükümetinin trajik olayları soykırım olarak nitelendirmediğini belirten, **Saygıdeğer Julie Bishop** tarafından düzgün bir şekilde yazılan bir mektup bile oyunu uzatmaktan başka bir işe yaramaz. Bana göre kamuoyunu soykırım olduğuna inandırarak Türk hükümeti üzerinde büyük baskı yapıldığı çok açıktır. Bu sayede Batılı hükümetler bu baskından nemalanmaktadır ve Avustralya Dışişleri Bakanınınki gibi mektuplar Türkiyeye yönelik bedeli olan iltimaslar gibi görülmektedir. Bu tür iltimaslar bir nevi Türkiyenin kabul etmesi beklenilen kuponlar gibidir. Ancak bu ikili oyunun artık sonu gelmiştir.

SİYASİ GÜÇ

Osmanlı tarihi uzmanlığı olmayan araştırmacıların; Amerika, İngiltere ve burada, yani Avustralyada, geniş bir kitleye hitap eden eserler yayınlamaları neden bu kadar kolay? Dr. McCarthy gibi becerikli araştırmacılara saygısızlık eden eserlerin yayınlanması neden bu kadar kolay? Türklere soykırımcı demek neden bu kadar kolay? İlgili alanda uzmanlık sahibi olmadan, Osmanlı tarihi ve dili hakkında bilgi sahibi olmadan bir ulusun tümünü tiksindirici bir şeyle suçlamak neden bu kadar kolay?

Şu anda Amerikayı büyükelçi olarak New Yorkta temsil eden **Samantha Power** tam da bunu yaptı. Onun kitabının ardında bir güç, bir altyapı vardı. Kalitesiz araştırmaların ürünü olan hatalarla dolu kitapların normal şartlarda ödüller almaları beklenmez. Ancak bu kitap Pulitzer Ödülünü kazandı. Bu bir şaka değil. Bu kitap sanki gerçekmişçesine Türkleri korkunç bir suçun failleri olarak tanıttı, kurguya gerçekmiş gibi atıfta bulunarak muğlak tasvirler kullandı ve belirgin bir şekilde Türk karşıtı bir tarih anlayışını savundu.

Samantha Power siyasi bir aktördür. Hem kitabında, hem de şu anda Rusya hakkında söylediklerine bir bakın. Ortaya koyduğu fikirler Amerikan hükümetinin ihtiyaçları doğrultusunda değişiyor, bu kadar basit. Evet, Osmanlı kaynaklarına atıf yapamayan Power, hiç utanma olmadan sadece Anglo-Amerikan siyasi aktörlerinin İngilizce eserlerine dayanarak umursamaz bir şekilde bir ulusun tümünün namını lekeledi. Powerın meşhur bir arkadaşı ve az daha Kanada başbakanı olan **Michael Ingnatieff** da bunu yaptı. Powerın diğer bir meşhur arkadaşı, İsrailin Amerikan kökenli ABD büyükelçisi **Michael Oren** da bunu yaptı. **Bu insanlar Osmanlı İmparatorluğu uzmanı değiller ve kimlere atıfta bulunduklarına bakacak olursak, Osmanlı tarihi ve dili hakkında birincil kaynak incelemeye de hiç zaman harcamamışlar.** Bunlar okuyucu kitleleri olan, kamuoyunu etkileyebilen Harvard Üniversitesi mezunu araştırmacı ve siyasi aktörler. Gerçeklere ulaşma derdinde değillermiş gibi bir izlenim yaratıyorlar. Ancak okuyucu kitleleri var ve topluma hitap edebiliyorlar. Yani bunlar güç sahibi insanlar ve bu gücü genelde Türklere karşı korkunç suçlamalar yapmak, Türklere soykırımcı ve inkârcı yakıştırması yapmak için kullanıyorlar. Bu araştırmacılarda hiç utanma yok mu? Geçmişte ne olduğunu bilmeyen ve bilmek de istemeyen bu insanların buna rağmen geçmişte ne olduğunu biliyor numarası yapmalarının ve Ermeni ile soykırımı birleştiren bir ifadeyi sanki gerçekmiş gibi yaymaya çalışmalarının nedenini biliyor muyuz? Böyle bir durumla karşılaşınca insanın burada neler oluyor? diye sorası geliyor.

SİYASİ AMAÇ

Olan şudur: Soykırım suçlamaları siyasi bir amaca hizmet ediyor. Bu suçlamaların üç temel yönü var: birisi büyük güçlerle ilgili, birisi Türklerle ilgili ve birisi de Ermenilerle ilgili.

Birinci yönüyle soykırım suçlamaları büyük güçlerin, genelde Amerikanın, gözden düşmüş rejimleri dolaylı olarak değiştirmelerini sağlıyor. Bir bölgeye kaba kuvvetle hükmetmek yerine, ki bu da oluyor, büyük bir gücün bir isyan çıkarttırarak egemen devletin tepki vermesine yol açması ve bunun ilk başta bu kargaşanın çıkmasına sebep olan büyük gücün önderliğinde uluslararası bir müdahaleye yol açması; bu büyük güç açısından çok daha faydalıdır. Tam Samantha Powerın taktiğine uygun olarak böylece isyana tepki veren egemen devlet, kendi insanlarını öldürdüğü için suçlanıyor ve büyük güç pat diye ortaya çıkıp günün kurtarıcısı oluyor, ki kurtarıcı genellikle Amerika oluyor ve bu olay genellikle petrolünüz veya diğer önemli kaynaklarınınız varsa başınıza geliyor. İşin ilginci, mevcut soykırım tanımlaması siyasi grupları soykırım mağduru olarak görmüyor. Bunun anlamı: bir büyük gücün bir rejimi devirmek amacıyla bir soykırım suçlaması yapabilmesi için,

isyan çıkaran gruba dini veya etnik sebeplerden dolayı zulüm yapılıyormuş gibi göstermesi gerekiyor. Ancak bazen bu büyük gücün umurunda bile olmuyor. Bu büyük gücün soykırım terimini hukuki anlamda kötüye kullandığını kabul etmesine gerek kalmadan, umurunda olan tek şeyin popüler algıyı etkilemek olduğu zamanlarda oluyor. Örnek olarak, petrol dolu Libyada Muammer Kaddafi tarafından yok edilmenin eşiğine gelmiş olanlar çok bariz bir şekilde siyasi isyancılardı, ancak bu **Amerika Başkanı Barack Obama**nın planlanan müdahaleyi haklı göstermek için soykırım terimini kullanmasına engel olmadı. Bu arada belirteyim, o sırada Power Obamanın Ulusal Güvenlik Kurulunun (National Security Council) bir üyesiydi. Büyük güçlerin soykırım terimini kullanmasıyla ilgili bir diğer dikkat çekici nokta ise, Soykırım Sözleşmesinin pek çok katliamın karışıklık çıkarmak isteyen üçüncü taraflar yüzünden çıkmış olmasına aldırış etmemesidir. Katliamların çıkmasını önlememiş olan üçüncü tarafları suçlamak ve böylece bu katliamların ortaya çıkmasında onların parmağı olduğunu ima etmek sıkça yapılan bir şeydir. Ancak Soykırım Sözleşmesinin, korkunç sonuçları olacağı beklense de isyan çıkartılmasını siyasi çıkarlarına hizmet ediyor diye teşvik eden üçüncü tarafları sorumluluktan muaf tutması akademide pek tartışılmamaktadır. **Bu bağlamda büyük güç, bir devlet içerisindeki bir grubu isyan etmesi için harekete geçiriyor ve egemen gücü tasfiye etmeye çalışıyor. Bundan sonra ya isyan başarılı oluyor ve büyük güç dış politikada bir zafer elde ediyor, ya da isyan başarısız oluyor ve isyanı bastıran egemen devlet savaşın mezalimleri için suçlanıyor. Bu soykırım değildir, bu bir ileri derece emperyalizmdir.**

Türklerle ilgili olan ikinci yönüyle soykırım suçlamaları, Amerikaya ve Batıya Türkiyeye karşı kullanabilecekleri siyasi bir araç, bir sopa sağlıyor. Bu siyasi araç; Amerika ve Batının kendi istekleri doğrultusunda politika kararları alınması için Türkiyeye baskı yapmaya, Türkiyeyi Avrupa Birliğinin dışında tutmaya ve itibarını ve etkisini zayıflatmaya işe yarıyor. Amerika ile Türkiye arasında kültürel bir yakınlık olmaması bu iki ülke arasında İngilizce konuşan ülkeler arasında var olan kardeşliğin söz konusu olmaması anlamına geliyor. Buraya gelmek için vize başvurusunda bulunduğumda, başvurumun bir parçası olarak toplanan bilgilerin İngilizce konuşan tayfayla, yani Amerika, İngiltere ve Kanadaya paylaşılacağını duymak ilginçti. Türkiye tabii bu tayfanın içerisinde değildi. Türkiyeye tam olarak güvenilmiyor. Türkiye farklı. Ancak Amerikaysanız, Amerika aradığı zaman Türkiyenin telefonu hep açmasını sağlayacak bir yol olması gerektiğini düşünürsünüz. Tabii iki ülke arasındaki ilişkilerde ödül anlamında pek çok havuç da olmuştur. Türkiye, Amerika ile olan işbirliği sayesinde 1950lerden bu yana gayet iyi bir gidişat sergilemiştir. Ancak Türkiye şu an daha da iyi bir gidişat sergiliyor, hatta bazılarına göre Türkiye için işler biraz fazla iyi gidiyor. Türk hükümeti öyle bir istikrarlı konuma erişmiş durumda ki, nihayet Türkiye dışı varlıkların ülke üzerindeki etkisinin azaltılması için önlemler alındı. Bu, dünya çapında dış kaynaklı etkiler üzerinden prim yapanlar bir sorun teşkil ediyor. **Bu, Türk hükümetinin dış müdahalelerle mücadele ederek demokrasisini muhafaza etmek için cesur adımlar attığında Batı medyası tarafından kötülenmesi anlamına geliyor.** Mesele ille de daha iyi ve daha kötü demokrasiler olması değildir, mesele bazı demokrasilerin diğerlerine nazaran bazen daha fazla zorluklarla karşılaşmasıdır. Türkiye artık daha önceden yüzleşemediği zorluklarla yüzleşecek kadar güçlü olduğundan, Batı bakış açısıyla, Türkiyenin kararlarını etkileyecek bir yol gerekiyor. Ermeni meselesi de burada devreye giriyor.

Ermenilerle ilgili olan üçüncü yönüyle soykırım suçlamaları, devam etmekte olan gerçek bir sıkıntıdan dikkatleri dağıtıyor: Dağlık Karabağın Ermeniler tarafından işgali. **Batıdaki manşetler Ermenileri mağdur olarak göstermeye devam ettiği sürece, kamuoyunun kafasında onları saldırgan işgalciler olarak idrak etmek için gereken oksijen kalmayacaktır.** Ermeni-Azeri ihtilafı; taşeron polemik görevi gören, adeta ikame bir ihtilaf gibi işleyen soykırım suçlamalarının popülerleştirilmesini tetikleyen son derece olaylı bir ihtilaftır. Dağlık Karabağ işgal altında olduğu sürece Ermenilerin toplumsal hafızası siyasallaştırılacak ve Ermeniler bu akılsızca siyasallaştırılan toplumsal hafızaları yüzünden ıstırap çekeceklerdir. Kendi geçmişlerini daha iyi anlamak yerine, içinde bulundukları günümüz dünyasında daha iyi uluslararası ilişkilerden faydalanmak yerine, Ermeniler daha refah dolu bir Ermenistana doğru ilerlemekten mahrum ediliyor. Bu aslında basit bir formül: Dağlık Karabağ meselesini çözersen taşeron polemik kaybolup gider, soykırım teriminin kötüye kullanılması da sona erer. Tabii kabul etmek lazım, soykırım suçlamaları Dağlık Karabağ işgalinden önce başladı, ancak soykırım suçlamalarının diğer iki yönü artık ivmelerini kaybetmeye başlamıştır.

SOYKIRIM ARAŞTIRMALARINI ARAŞTIRMAK

Üzerinde çalışılması gereken o kadar çok tarihi malzeme var ki: 19. Yüzyılın sonlarındaki

İngiliz siyasi aktörler, 20. Yüzyıla yaklaşırken var olan Anglo-Amerikan emperyalist işbirliği, son 20-30 yılda araştırma konusu olarak beliren soykırım terimi. Zaman içerisinde bu malzemelerden elde edilecek bilgiler, Türkiyeye yöneltilen soykırım suçlamalarının ardında yatan siyasi amaçları şüphesiz ortaya çıkaracaktır. Bu konuda o kadar çok ilginç malzeme var ki; soykırım araştırmalarını araştıran, bir oluşum olarak soykırım araştırmalarının parçası olan insanları araştıran bir araştırmacılar derneği olması gerekiyor. Bir çalışma alanı olarak bu soykırım araştırmalarının nasıl ve neden ortaya çıktığının araştırılması gerekiyor. Türkiyeye karşı asılsız suçlamalarda bulunan bu insanların, tek tek araştırılması gerekiyor. Gerçekleri araştırmayı önemsemeden bir grup insanın tamamını soykırım ile suçlamak tam bir rezalettir. Türk insanına karşı bu tür suçlamalarda bulunmak neden bu kadar kolay olmuştur? Önyargının hangi yönleri bununla bağlantılıdır? Irkçılık mı? İslamofobi mi? Suçlamaların yapılmasının sebebi tam olarak ırkçılık ve İslamofobi değildir. Daha önce ifade ettiğim gibi suçlamaların yapılmasının sebebi siyasidir. Ancak ırkçılık ve İslamofobi, bu suçlamaların Batıda neden bu kadar kolay yapılabildiğine ve kamuoyunu Türklerin kötülük yaptığı konusunda ikna etmede neden bu kadar etkili olunduğuna bir açıklama getirebilir.

GÜVENİLİR BAĞIMSIZ UZMANLAR

Benim için bu insanların akademi dünyası adına ne yaptıklarını anlamak, siyası çıkarların nasıl akademik çalışma kılığına sokulduğunu anlamak akademik bir önceliktir. **Cass Sunstein**ın - ki kendisi **Samantha Powers kocası** ve Amerikan başkanının arkadaşıdır - Amerikan hükümetini araştırmacıları kendi çıkarları için kullanması konusunda teşvik ettiği bilinen bir gerçektir. Sunstein, Bilgilendirme ve İdari İşler Dairesi Müdürü (Administrator of the Office of Information and Regulatory Affairs) olarak atandığı yılda Amerikan hükümetinde bilgi akışını kontrol eden afili bir mevkiidir, hükümete faydalı olacaksa hükümetin akademik işlere dâhil olması gerektiğini savunan bir makaleye eş-yazarlık yapmıştır. Makaleden bir alıntı: *Hükümet, güvenilir bağımsız uzmanlara başvurarak bu sorunların*[Amerikan hükümetinin komplo yaptığı yönündeki suçlamalardan bahsediyor] *üstesinden gelebilir ☀ Ancak güvenilirlik ve kontrol arasında bir tercih yapılmalıdır. Güvenilirliğin sağlanması için hükümetin bağımsız uzmanları kontrol ediyor olarak görülmemesi gerekmektedir.* Bu alıntı *Journal of Political Philosophy (Siyasi Felsefe Dergisi)* , cilt 17, sayı 2, 2009, sayfa 223te yer almaktadır.

Bu, giderek daha fazla sorulması gereken acil bir soruyu ortaya çıkarıyor: **Bu soykırım suçlamasının ne kadarı Amerika tarafından yapılıyor?** Bu akademik tartışmanın ne kadarı siyasi gücün bir tezahürü? Soykırım teriminin uluslararası hukuk haline gelmesinin sebebinin ahlakla değil, güçle alakalı olduğunun hatırlanması gerekiyor. Ahlak, güce tabi bir olgudur. **Soykırım Sözleşmesinin oluşturulmasındaki esas itici güç bizzat Amerikaydı, ama Sözleşmenin tasdikine 1980lere kadar imzasını atmadı. Peki, neden imzasını atmadı?** Çünkü Amerikan yerlilerinin ve Afrikalı kölelerin başına gelenlerden dolayı kendisine suçlamaların yapılacağından korktu. Ancak**International Association of Genocide Scholars (Uluslararası Soykırım Araştırmacıları Derneği)** adındaki bir Amerikan kuruluşu bu sorunu halletti. Toplam binlerce sayfa eden *Genocide Studies International (Uluslararası Soykırım Araştırmaları)* dergisinin 20 sayısı

içerisinde, içler acısı bir makalenin sadece 9 sayfasında Amerikan yerlilerinden bahsediliyor. Makalede varılan sonuç, hiç de sürpriz olmayan bir şekilde, Amerikan yerlilerinin başına gelenlerin tam olarak soykırım olmadığıdır. Ve bu mesele böylece kapatıldı. Güç sahibi olduğunuzda konuşmayı kontrol edebiliyorsunuz. Böylece konuşmanın içeriğini ve üslubunu ve insanların ne düşündüğünü kontrol edebiliyorsunuz, sonra da özgürlük hakkında konuşabiliyorsunuz. Düşünceyi kontrol edecek kadar güçlü olan bir devlet (yani Amerika) için özgürlük bir sorun teşkil etmez. **Kim Amerikan yerlilerinin açık ve net bir şekilde soykırıma uğradığını düşünüyordu biliyor musunuz? Rafael Lemkin.**

RAFAEL LEMKİN

Rafael Lemkin hakkında konuşalım. Lemkinin ismiyle 1944de ***Axis Rule in Occupied Europe (İşgal Altındaki Avrupada Mihver Güçleri Yönetimi)*** kitabında soykırım terimi ilk kez basıldığında, Lemkin Amerikan hükümeti için çalışıyordu.

Kitapta, kitabın birden çok yazarı olduğuna dair belirtiler var. Kitapta sergilenen İngilizcenin kalitesi ve Lemkinin Amerikaya ilk defa ancak 1941de ayak bastığını göz önünde bulundurulduğunda; bana göre **Lemkinin bu kitabı yazmış olduğu iddiası bile şüphe uyandırıyor.** O zamanlarda yabacıların İngilizcesini etkileyebilecek bir Amerikan televizyon kanalı yoktu. 1930larda Doğu Avrupa televizyon kanallarında yayınlanan Bonanza veya MacGyver dizileri de yoktu. **Bu kitabı Lemkin kendi başına yazmış olamaz, ama yine de kitabında çeviri veya editörlük yapan birisinden, hatta düzeltme yapan birisinden bile bahsetmiyor. Bu kitapta bir tuhaflık var. Lemkinin artık Amerikan hükümeti için çalışmadığı bir dönemde, 1950lerin sonlarında otobiyografisi Amerikadaki yayınevleri tarafından kısmen metindeki kötü dilbilgisi yüzünden geri çevrildiği göz önünde bulundurulduğunda ise bu kitap iyicene tuhaf bir hal alıyor.** Lemkin için dilbilgisi, kendisi Amerikaya göç edeli 15 seneden fazla olmuş olmasına rağmen bir sorunken, göç edeli sadece iki-üç sene olduğu sırada nasıl sorun olmadı? Bu gerçekten tuhaf bir durum. Bu tuhaflıkları açıklayabilmenin tek yolu Lemkinin esasen bu 1944 tarihli kitabı yazmamış olmasıdır. Bir düşünün, o sırada Lemkin Amerikan hükümeti için çalışıyordu, yani bu kitabı onun adına yazabilecek bir sürü Ivy League (Amerikanın önde gelen saygın üniversitelerine verilen lakap) mezunu vardı.

Kitap kimin tarafından yazılmış olursa olsun, **soykırım terimini Ermenilere atıfta bulunmadan ortaya koymaktadır. Kitap bir kere bile Ermenilerden bahsetmemektedir.** Ancak buna rağmen internetin her yerinde**Yair Auron**un **-** ki kendisi akademi dünyasında Ermeni çıkarlarını destekleyen Zoryan Institute (Zoryan Enstitüsü) ile bağlantılığı bir İsrailli yazardır - şu sözlerine atıfta bulunuluyor: *Rafael Lemkin 1944de soykırım kelimesini icat ettiğinde, soykırımın esas örneği olarak Ermenilerin yok edilişine atıfta bulunmuştur.* Bu beyanat kısmen bile doğru değildir, bu beyanat tamamen yanlıştır. Bu araştırmacı, doğru olmamasına rağmen neden böyle bir şey söylüyor?**Auron, Ermeni meselesi hakkında bolca yazmaya ancak 1990larda başladı, bu bambaşka bir konu olan Fransadaki Yahudi gençliği konulu doktora tezini bitirdikten 15 sene sonra sonraydı ☀ aslında *kendisi avukat da olabilirmiş.***

Ve kendisi hâlâ kimse ona karşı çıkmadan, kimse onun yazdıklarının doğruluğunu sorgulamadan İsrailde televizyon programlarına çıkıyor, zaman zaman Haaretz gazetesinde yazıyor. Kendisi gibi insanların **Dr. McCarthy**ye inkârcı ismini takmasının aksine, benim Aurona bir isim takmadığıma dikkat edin. Benim fikirlerime katılmıyor diye Auronı aşağılamadığıma da dikkat edin. Ben, Auron tarafından yapılan ve tamamen yanlış olan bir beyanata işaret ediyorum.

Bu **Dr. Auron**, İsrailde geleceğin öğretmenlerini yetiştiren, önde gelen bir üniversitede mevkii sahibi olan birisi ve İsrailde Ermeni meselesinin soykırım olarak öğretilmesinde aktif bir rol oynuyor. Bu kuruluşlar insanların tarih anlayışını Türk karşıtı olacak şekilde şekillendiriyorlar. Bir uluslararası eğitim örgütü olan Facing History and Ourselvesın (Tarihle ve Kendimizle Yüzleşme) 1,5 milyon öğrenci çocuğa ve Amerika ve İsviçrede neredeyse 20,000 eğitimciye ulaştığı söyleniyor. İsviçrede Birinci Dünya Savaşı ve Lemkin ile ilgili anlatılan bu hikâyelere insanların inanmalarına şaşmamak lazım. Yanlış bir tarih anlatısı, Lemkinin soykırım terimini icat etmesine ilham veren şeyin Ermenilerin ıstıraplarıymış gibi gösteriyor. O halde bir Türkü, **Doğu Perinçek**i, geçmişte olanlar konusunda görüşlerinin arkasında durduğu için mahkûm eden İsviçre hükümeti ve mahkemelerinin yanlışını düzelten Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin saygıdeğer yargıçlarının bile bu tarih anlatısından etkilenmiş olmalarına şaşılmalı mıdır? Perinçeke yapılan bu hatayı düzelten saygıdeğer yargıçlar bile şunu söylemiştir:*Biliyoruz ki, Rafael Lemkin (Axis Rule in Occupied Europe, 1944) soykırım terimini icat ettiğinde aklında 1915 katliamları ve sınırdışı etmeleri vardı.* (İngilizce karar metninin 53üncü sayfası) Hayır, bunu bilmiyorduk. **Doğrusu, Lemkin kitap yayınlandığı sırada Ermenilerle ilgili hiçbir fikir ifade etmemişti.** Bu yalan incelenmesi gereken sebeplerden dolayı kolayca kabul edilebilir hale gelmiştir.

Gerçek şu ki, Amerikan hükümeti için çalıştığı sırada Ermeni meselesi Lemkinin aklında yokmuş gibi gözüküyordu. Zaten neden olsun ki? Ermeni meselesi o sırada Amerikanın siyasi gündeminde değildi. Amerikan hükümeti tarafından görevine son verildikten sonra Lemkin her türlü yoldan soykırım terimini ve bu süreç içerisinde de kendini tanıtmak istedi ve Ermenilerle Müslümanlar arasındaki gerginliklere uzun zamandan beri dâhil olan Ermeni Hristiyan örgütlerinin faaliyetlerine dâhil oldu. Bu örgütlerin tesiri altında 1949da CBS kanalıyla yaptığı bir röportajda - bu arada röportajı bu örgütlerden birisi ayarlamış olabilir Ermenilerin başına gelenlerden dolayı soykırım konusunda ilgi duymaya başladığını söyledi. **Ancak, başka bir zaman da, İtalyada soykırım teriminin onaylanması için girişimlerde bulunduğu sırada, Soykırım konusuna ne zaman ilgi duymaya başladınız? sorusuna verdiği cevapta Ermeniler yoktu.** Verdiği cevap İtalyadaki dinleyicilerine hitaben hazırlanmıştı. Lemkinin verdiği cevapları zaman ve mekân, dinleyici ve amaç belirlemişti. Otobiyografisi de aynı şekilde esnekti. Ancak Samantha Power, Lemkin hayattayken basılamayan bu otobiyografiye kendi kitabında matematiksel bir gerçek gibi atıfta bulunuyor.

Lemkin hayatının sonlarına doğru, soykırımla ilgili daha fazla tartışmalar yapılması ve Nobel Barış Ödülü adaylığını elde etmek için yaptığı girişimler sırasında; **Antik çağları, Orta çağları ve günümüz çağını kapsayacak şekilde tarihte toplam 62 vakanın soykırım olduğunu belirtmiştir. Bu vakalar arasında Lemkinin Amerikan yerlilerine karşı işlenen soykırım olarak adlandırdığı Amerikan yerlileri**

soykırım var. Modern zamanlardaki 41 vakadan 39uncusu Ermeniler, el yazısıyla eklenen 41incisi ise Avustralyanın yerlileri diyor. Bu, tüm bu vakaların soykırım olduğu anlamına gelmiyor. Bu vakalar, soykırım teriminin tanıtımı için olabildiğince çok örnek toplamak adına çabucak ve yüzeysel bir şekilde araştırılmıştı. Yaptığı tarihsel araştırmanın yetersiz olması dışında, Lemkin zamanla kendi soykırım tanımını Soykırım Sözleşmesinin tanımından uzaklaştırmaya ve kendi kafasına uygun bir soykırım tanımının takipçisi olmaya başladı. Ancak ilginç olan, tüm bu vakalar arasından nedense hakikaten, neden? - canlı tutulan bir tek **Ermeni - yoksa Türk karşıtı mı desem - vakasıdır ve bu vaka bitmeyen, sürekli ama sürekli olarak devam ettirilen bir vakaya dönüştürülmektedir.** Bu vaka, unutulmayan ancak yanlış tanıtılan bir vakadır.

YALANLARIN MERKEZİNDEKİ JAMES BRYCE

Soykırım suçlamalarından oluşan yalanlar, henüz ortaya çıkarılmamış önemli gerçekler sayesinde etkisiz hale getirilebilir. Ancak ilk önce bu yalanları ifşa etmemiz gerekiyor. Soykırım iddiaları neye dayanıyor? New York Times gazetesinin savaş zamanı makalelerine mi? Misyoner raporlarına mı? Amerikanın Massachusetts eyaletinde yazılmış Ermeni hatıralarına mı? Birinci Dünya Savaşının ilk birkaç yılı sırasında elçiliği İtilaf güçlerinin gündemini benimsemiş bir şekilde işleyen Büyükelçi Henry Morgenthaunun raporuna mı? Yoksa İngiliz hükümeti tarafından hazırlanan ve basılan Mavi Kitaba mı?

Oxford Üniversitesinin Bodleian Kütüphanesinin Özel Koleksiyonlar bölümünü gidin, orada Colin Harris adlı kibar bir beyefendinin yardımını rica edin. Orada **James Bryce** adlı bir şahsın yazılarından oluşan bir katalog bulacaksınız.

Konuyla ilgili gerçeklere artan aşinamdan yola çıkarak şunu söyleyebilirim: olanlar bir trajedi olarak nitelendirilebilir; zira Ermeniler, İngilizler ve kendilerinin Ermenilerin liderleri olduğunu iddia eden, Londra otellerinde Bryce önderliğinde İngiliz yetkilileriyle görüşen bu sözde Ermeni temsilciler tarafından çok acı bir durumun içine sürüklendiler. Bu sözde temsilciler pek çok masum Ermeniye karşı sorumsuzca davrandılar ve bu masum Ermeniler sözde temsilcilerin sorumsuzca davranışlarının bedelini ödemeye mahkûm oldu. Bu temsilciler; Osmanlı topraklarında bağımsız bir Ermeni devleti kurma amaçlı siyasi hedefe ulaşmaya ve bu devletin liderleri olma yönündeki kişisel ihtiraslarını yerine getirmeye çalışırken, İngiliz kibrinin dolduruşuna getirildiler ve esasen İngiliz emperyalist çıkarları doğrultusunda hareket ettiler. Bu faaliyetler, yani İngilizlerle işbirliği yapmak ve yoğun bir isyan hareketini yönetmeyi kabul etmek; Doğu Anadolunun hiçbir vilayetinde çoğunluk olmayan ve 1890larda Brycein Ermenileri isyana teşvik eden girişimlerini takiben yaşananlara benzer bir şekilde, artan şiddete maruz kalacak Ermenilerin güvenliğini tartışılmaz bir şekilde hiçe saymıştı.

Birinci Dünya Savaşı sırasında basılan Mavi Kitabın ardındaki tek isim **James Bryce** değildi. Birinci Dünya Savaşı sırasında Brycein emrinde Mavi Kitaba editörlük yapmak ve diğer propagandaları üretmek için tam zamanlı olarak İngiliz hükümeti için çalışmış olan **Arnold J. Toynbee,** 1967 yılında **Mavi Kitabın savaş sırasında Amerikan kamuoyunu etkilemek için tasarlanmış olduğunu itiraf etti.** Birinci Dünya Savaşına

gelindiğinde Bryce, Amerikada en üst seviye siyasi mevkilerdeki kişilerle çoktan derin ilişkiler kurmuştu. Washington Post gazetesinin 28 Ocak 1917 baskısından bir alıntı vermek gerekirse: *Avrupadaki hiçbir adamın Bryce kadar Amerikada kendisine sempatiyle yaklaşan bir dinleyici kitlesi yoktur.* Bryce ihtiyarlık yıllarında *Acquaintances* eserini yazdığında bile okuyucularıyla paylaşmadığı bazı şeyler vardı. Bryce; Birinci Dünya Savaşından on yıllar önce Liberal bir siyasetçi olarak ve - **Gladstone** ve diğer Müslüman karşıtı siyasetçiler, tarihçiler ve gazetecilerin Bulgar İsyanı sırasında ortaya attığı daha geniş çaplı Şark Meselesinin bir parçası olarak - 1876da belirlemeye başlayan Ermeni Sorunu sayesinde bir dış ilişkiler uzmanı olarak nam yapmıştı. Bu, ahlak kılıfına sokulmuş emperyalizmdi. Henüz 1878de Byrce Türkiyenin ölümünü beyan etti ve *yerli bir Hristiyan ırkının* yani Ermenilerin *bağımsız bir devletin çekirdeğini* oluşturmaları için geliştirilmeleri planını sundu. Bu bağımsız devletin, yani **Ermenistanın sınırları Osmanlı toprakları içerisinde *yaklaşık üç yüz elli mil* [~560 kilometre] *uzunluğunda ve iki yüz elli mil genişliğinde* [~400 kilometre] olacaktı.** O zamanla Birinci Dünya Savaşı arasında Bryce, egemen güç olarak Osmanlıların tasfiye edilmesi amacıyla Osmanlı devleti içerisinde Ermenileri bir siyasi varlık olarak örgütlenmesi için pek çok faaliyetlerde bulundu. Bu faaliyetlerle beraber; Türklerin bir ırk ve İslam takipçileri olarak aşağı ve gayri medeni oldukları ve ilerlemenin önünde bir engel teşkil ettikleri kanaati desteklendi. **1902de Oxfordda Antik Romalılar Dersinde Bryce, *insanlığın genelinin çıkarları adına Geri ırkın dışlanmasının meşru olduğu vakalar* olduğunu söyledi ve dinleyicilerine *iki yüzyıl içerisinde İslamın dünya üzerinden kaybolsa bunun nasıl bir fark yaratacağını hayal edin!* yönünde teşvikte bulundu.** Bu, 1902 yılından bir alıntıdır. Bu; Birinci Dünya Savaşı, 11 Eylül 2001 saldırıları ve yerini 11 Eylül-sonrası döneme kaptıran sömürgecilik-sonrası dönemden önceydi. Bu, radikal İslam fikri popülerleştirilmeden de önceydi. Byrce İslamın yok olmasını istiyordu, çünkü İslam kendisinin emperyalist dünya görüşünün önünde bir engeldi.

Bryceın yazılarını okursanız; önyargılı araştırmacılar veya güvenilir bağımsız uzmanlar - ya da onlara nasıl hitap etmek istiyorsanız edin tarafından atıfta bulunulan yalanların dayandığı kaynakların tümünün Bryce ile bağlantılı olduğunu görürsünüz. Brycein New York Times gazetesi editörleriyle olan yazışmalarını okuyun ve onun; bahsi geçen editörler, Amerikan hükümeti yetkilileri, Amerikan kilise organizatörleri, Doğu Anadoludaki misyoner faaliyetlerini yürütenler ve Amerika, İngiltere ve Doğu Anadoludaki Ermeni liderler üzerinden ne kadar etki sahibi olmuş olduğunu görün. Brycein liberal ideolojiye sahip dergilerdeki makalelerini okuyun, Türk ırkına ve onun dini olan Müslümanlığa yönelik nefreti hissedin, ahlak ve değerler bahanesinin nasıl emperyalist hedeflere hizmet ettiğini anlayın ve çevrilen entrikaların farkına varın. Bunları yaparsanız, burada hangi gerçekler inkâr ediliyor ki? diye merak etmeye başlarsınız. İngiliz liberalleri Benjamin Disraeli başbakanlığı döneminde muhalefette iken, onları Osmanlı İmparatorluğunda Hristiyan milliyetçiliğini teşvik etmeye iten şey neydi? Bu teşvikin o sırada yükselmekte olan Darwincilik ile bağlantısı neydi? Bu teşvikin antisemitizm ile bağlantısı neydi? Bu teşvikin kavramsal ve kişilerarası düzlemlerde yükselmekte olan Alman antisemitizmi ile bağlantısı neydi?

İNGİLTEREDE IRKIÇILIĞIN, İSLAMOFOBİNİN VE ANTİSEMİTİZMİN YÜKSELİŞİ

Liberal Partinin İngiliz halkının desteğini geri kazanmak için bir siyasi bahaneye ihtiyacı olduğu dönemde; Bryceın akademik çevredeki akıl hocası Oxfordlu tarihçi **Edward A. Freeman**, Disraelinin başbakanlığı sırasında Liberal Parti ideolojisinin bir nevi sözcüsü sayılıyordu. Freeman, tarihçi Richard Shannon tarafından Gladstonecu tarihçilerin doğal lideri olarak tanımlanmıştı. 1877de Freeman, Aryan ve Hristiyan Avrupa halkının - Osmanlı İmparatorluğunun Avrupa topraklarında yaşayan Hristiyan azınlıkların - *Yahudiler ve Türklerin Hristiyanlara karşı birleşmesi*nden ıstırap çektiğini yazdı. Ona göre, Türkler, aynen Yahudiler gibi, *insanlığın Aryan koluna ait değildiler* ve Avrupaya da ait değildiler. Freeman, Yahudilerin ve Türklerin nasıl Avrupanın düşmanları olduğunu detaylı bir şekilde işledi. Anglo-Amerikancılığı teşvik etmek amacıyla 1880lerde Amerikaya yaptığı ziyareti üzerine ilk izlenimlerinden biri şöyleydi: *her türlü derdin çaresinin her İrlandalının gidip bir Zenci öldürmesi ve bu yüzden de asılması olacağını belirttiğimde birçoğu bunu onayladı.* Bir başka gözlemi: *Doğanın ebedi kanunları, rengin ebedi farkı, zencilerin asimile edilmesini yasaklamaktadır.* Ve bir başka gözlemi: *Zenciler ☀ tam anlamıyla her Batı Aryanın insan ve kardeş olduğu kadar insan ve kardeş değildir. Onlar asimile edilemez; doğanın kanunları bunu yasaklamaktadır.* Peki, buna ne demeli: *Gerek Amerikadaki Çinliler; gerekse Rusya, Sırbistan, Macaristan ve Romanyadaki Yahudiler söz konusu olsun, her ulusun kendisi için rahatsızlık yaratan yabancılardan kurtulma hakkı olduğunu söylemeliyim.* **Bu adam bir ırkçıydı ve sözde üstün ırklarını ve dinlerini vurgulayarak, Osmanlı topraklarındaki Ermeni halkının siyasi potansiyelini geliştirmek için Bryceı yetiştirdi.** Bu sözleri, bir adamı modern-ötesi ve sömürgecilik-sonrası standartlarımıza göre yargılamak için ortaya atmıyorum. Bu sözleri, **Ermeni halkını Türklere karşı kışkırtan İngiliz emperyalist düşüncesini sürükleyenin bu ruh hali olduğunu**göstermek için sizin önünüze getiriyorum. O zamanlar etkili olan bir ırksal gerilim vardı ve bugüne kadar bu akademik çevre tarafından göz ardı edilmiştir.

Aynı kişiler tarafından **Disraeli**ye karşı gösterilen antisemitizm, Darwincilikten ilham almış bir antisemitizmdi. Bu kan esaslı, ırk esaslı bir antisemitizmdi. Dindar bir Yahudi olduğu için, İsayı öldürdüğü için, Pazar günleri çalıştığı için, inançsız olduğu için Disraeliyi hedef almıyordu; çünkü o bir Anglikandı, çocukken vaftiz edilmişti. Bu Orta Çağın antisemitizmi değildi; bu Almanyadaki bir İngiliz olan, Disraeliye karşı Gladstoneu destekleyerek büyüyen Houston Stewart Chamberlain gibileri tarafından Almanyada desteklenen antisemitizmdi. **Nazi ırkçılığının ruhani lideri, Bulgar İsyanının olduğu ve Ermeni sorununun ortaya çıkarıldığı dönemde İngilterede üretilen antisemitizmden etkilenmişti. Yahudi Soykırımında, Yahudiler dini farklılıklardan ve kesinlikle bir isyandan dolayı değil, ırksal inançlardan dolayı Naziler tarafından zulüm görmüştü.** Yahudiler, Alman kültürüne katılan ve Alman ulusal yurtlarından gurur duyan sadık Almanlardı. Yahudi Soykırımı ile İngiliz destekli Ermeni ayaklanması sonrası oluşan bir trajedi arasındaki mukayeselerden beslenen bir sav kabul edilemez. Hitlerin Yahudileri veya Polonyalıları, İngiliz destekli isyankâr Ermenilerle bir tuttuğunda - eğer bir tuttuysa - haklı olduğunu ileri sürmek kabul edilemez. Osmanlı toprağında bağımsız bir Ermeni devleti isteyen İngilteredeki aynı insanların, Yahudilerin Avrupa ulusal yurtlarına asla kabul edilmeyeceğini iddia edenler olduğunu idrak etmek önemlidir. **Bunlar modern ırkçılığı icat eden ırkçılardı.**

Bryce, Disraeli hakkında onun İngiliz olmadığını yazdı. Disraeli onun başbakanıydı, İngilizdi ve Anglikandı ve yine de Bryce onun İngiliz olmadığı hakkında yazdı. Neden? Çünkü Disraelide Yahudi kanı vardı.

TARİH YAZIMI SORUNU

Bu, bugüne kadar sürmüş olan bir sorundur - İngilterede Yahudiler İngiliz olarak sayılabilir mi? Ya Müslümanlar? Ya Türkler? Peki ya Avustralyada? **Buradaki Türkler Avustralyalı mı?** İngiliz tarih yazımının Ermeni sorunuyla ilgili, Türk karşıtı, Müslüman karşıtı, Osmanlı karşıtı, Yahudi karşıtı boyutlarını açık ve samimi şekilde irdelersek, bu sorunla ilgili aydınlatıcı bir anlayışa sahip olabiliriz. **Tarihin bu ilgi çekici ve önemli dönemini siyasi oyunun bir parçası olarak tutan yarı zamanlı bilim adamlarına bırakmak yerine gelin kitapları açalım.** O sıralarda İngilterede ne söylendiğini okuyalım ve İngiltere ile Batı devletlerinde mevcut olan ulusal kimlik kriziyle nasıl bağlantılı olabileceğini anlamaya çalışalım. Afrikalı bir Müslüman, İngiliz ulusal kimliğine nasıl uyum sağlayabilir? Temel sorun bu. Bu, Batılı orduların Müslüman ülkelerde savaşmasından dolayı oluşan gerilimden de daha temel bir sorun. Temel sorun, İngiliz tarih yazımının kendi nefret dolu önyargısını itiraf etmemiş olmasıdır. Buna örnek olarak mesela Türkiye ile Mısırdaki Müslümanlara karşı politikalar yürüten, İngilterenin dört kere seçilen çok saygıdeğer başbakanı - İngiltere tarihinde en çok seçilen başbakandır - **William Gladstoneun** yaptığı açıklamalar vardır. Gladstone, ***Bu basitçe bir Muhammedcilik* [Müslümanlık] *meselesi değildir, bu Muhammedciliğin bir ırkın tuhaf özelliği ile birleşmesi sorunudur. Onlar* [Türkler]*, bütünüyle, Avrupaya girdikleri o kara günden beri insanlığın dev bir insanlık dışı örneğiydi*** demiştir. Böyle sözler açıklanamamışken ve bunları söyleyen kişi ki kendisi abartısız, İngiliz modern tarihinin gurur kaynağı olan bir figürdür - yüceltilirken, Müslümanların bir ulusal kimliğin parçası olarak hissetmeleri nasıl beklenebilir? İngilizlerin Müslüman karşıtı tarihine yönelik hissettikleri gurur ve emperyalist kazanımlar uğruna sergilenmiş sahte ahlak gösterisi ile İngilterenin mevcut toplumsal yapısı arasındaki gerilim nasıl uzlaştırılmıştır?

Daha fazlasını da irdeleyebiliriz. Ya İngilterenin köle sahipliği üzerine olan tarihi? Bu konu ele alındı mı? Kaçınız**William Gladstone**un babası Johnun Liverpooldaki en zengin köle sahiplerinden biri olduğunu biliyor? Kaçınız onun çiftliklerinden kaçmak isteyen Afrikalıların ya asıldığını ya da vurulduğunu biliyor? Kaçınız John Gladstonenun köleliğin kaldırılmasına aleyhte en hararetli seslerden biri olduğunu ve **William Wilberforce**a - kölelik karşıtı mücadelenin liderine - şaşırmış adam dediğini ve ancak hükümetin kendisine tazminat olarak yüklü miktarda para vermesiyle birlikte bu mücadeleden vazgeçtiğini biliyor? Kaçınız bunları biliyordu? İngilterede bu tarihi itiraf etmek, **William Gladstoneun pek ahlaklı olmadığı veya babasının bir hayırsever olmadığı gerçeğine (ona halen hayırsever diyorlar!) değinmek konusunda herhangi bir girişim yok. Tıpkı Gladstoneların - baba ve oğul - bağlantılı olması gibi; Ermenilerin, Türk karşıtı bir şekilde sözde insanlık karşıtı Türklere karşı sömürgeciliğin maşası olarak kullanılmasının, Afrikalı kölelerin kullanılması ile zihinsel anlamda bağlantılı olduğunu tanıma girişimi de yok.** Liverpool bölgesinde kölecilik parasıyla inşa edilmiş kiliseler var ve halen Liverpool ismi sıradan insanın aklına

ilk olarak köleliği getirmiyor; bunun yerine insanların aklına Beatles ve Ian Rush geliyor.

AVUSTRALYA BÜTÜN VATANDAŞLARI İÇİN ADİL BİR YER Mİ?

David Cameron, İngiltere başbakanı olarak yaptığı ilk konuşmasında, Müslümanların İngilterede yaşadığı ulusal kimlik krizi için devletin çok kültürlülük ilkesini sorumlu tuttu. Cameron, Müslümanların çok uzun süredir kendi ayrı hayatlarını yaşamalarına izin verildiğini söyledi. Neden bunu söylemesin ki? 11 Eylül sonrasında Batı toplumlarında Müslümanlara karşı harekete geçmek siyaseten rağbet görüyor ve bu, İngilterenin kendi ulusal kimliğini değiştirmek ve artık vatandaşları olan, vaktiyle sömürülmüş insanlara karşı duyulan derin saygısızlığı kabul etmek zorunda olmadığı anlamına geliyor. Nispeten yeni bir yerleşimci devlet olan Avustralyada, Müslüman karşıtı örneklerle dolu bir tarih yazımı olmadığında, çok kültürlülüğün aslında işlediği gösterilmemiş midir? Peki, Müslümanlar veya Türkler kendi geleneklerini sürdürmeyi ve kendi mahallelerinde yaşamayı tercih etseler ne olur? Kendilerini rahat hissederlerse yine de Neighbours ve Home and Away dizilerini izleyebilirler. Eğer Avustralya tarafından tarihi geçmişlerine saygı duyulursa, gururlu Avustralyalılar olurlar. Amerika veya İngilterenin tarihi çarpıtmaya yönelik siyasi düzenlemelerini burada uygulayarak Avustralyadaki Türkler veya Müslümanlar için bir kimlik krizi yaratmak akıllıca değildir. Tarih yazımındaki berraklık, ulusal kimliği korumak için çok önemlidir.**Müslümanlar veya Türkler, eğer Avustralya okullarında kendi insanlarının geçmişleri hakkında yalanlar öğretilirse, çocuklarını oralara göndermek konusunda ne hissederler?**

Size mesajım şudur: Tarih yazımında berraklık çok yararlıdır. Tarihi gerçekler tam olarak teşhir edilmelidir. **1915-16 olaylarının tanımlanması konusunda aldığınız yaklaşım ulusal kimliğinizi tanımlar.** Avustralya bütün vatandaşları için adil bir yer mi? Avustralyanın tüm vatandaşları hükümetlerinin önyargı yerine tarih çalışmalarını tercih etmesindeki adaletiyle gurur duyabilecek mi, **yoksa Avustralya tarihle ilgili siyasi dayatmalara boyun eğen bir ülke mi?**

Teşekkürler!

** Tal Buenos İsrailli bir araştırmacıdır. Tel Aviv Üniversitesinden Sosyal Bilimler Lisansı bulunmaktadır; lisans eğitiminde Yahudi düşüncesi, tarihi ve tasavvufu üzerine eğitim görmüştür. Kendisi daha sonra Harvard Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden İlahiyat Çalışmaları Yüksek Lisansı sahibi olmuş; burada kutsal kitap araştırmaları, Kuzey Amerikada dinin modern tarihi ve dinler arası diyalog üzerine olan ilgisi çerçevesinde çalışmalar yapmıştır. Kendisi şu anda Utah Üniversitesinde siyaset bilimi doktora adayıdır. Şu an ilgilendiği çalışma alanları uluslararası siyaset ve tarihin kesişme noktasında bulunmaktadır ve şu konuları içermektedir: soykırım terimi ve kullanımı, İngiliz emperyalist tarih yazımı ve etkileri, Türk-Ermeni ihtilafının değişik yönleri, uluslararası ilişkiler kuramı ve amacı, ırkçılık ve çok kültürlülük. Buenos Utah Üniversitesindeki Turkish Studies Project (Türk Araştırmaları Projesi) araştırma grubunun bir parçasıdır ve kendisi Jerusalem Post gazetesi dâhil olmak üzere İsrailde çeşitli gazeteler ve Türkiyede Daily Sabah için makaleler yazmıştır.*

*** Bu çeviri Mehmet Oğuzhan Tulun ve Ali Murat Taşkent tarafından yapılmıştır. Bu metin orijinal İngilizce haliyle ilk olarak Australian Turkish Advocacy-Alliance resmi internet sitesinde yayınlanmıştır: http://www.ata-a.org.au/tal_buenos_speech/*

**** Metnin İngilizcesi 8 Aralık 2014 tarihinde İngilizce sayfamızda yayınlanmıştır.*

Yazar hakkında :

Atıfta bulunmak için: BUENOS, Tal. 2026. "TAL BUENOS TARAFINDAN NSW PARLAMENTOSU'NDA YAPILAN KONUŞMA." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Blog No.2014 / 33. Aralık 25. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/Blog/TAL-BUENOS-TARAFINDAN-NSW-PARLAMENTOSU-NDA-YAPILAN-KONUSMA

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır